

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložil(a) student(ka): Hlobilová Tereza

Název práce: Kanga. Význam textilie ve svahilské společnosti

Vedoucí práce: Mgr. Mildnerová Kateřina, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem předložené bakalářské práce založené na terénním výzkumu v Tanzanii je vysvětlit význam *kangy*, populární africké bavlněné textilie, pro obyvatele svahilského pobřeží, a to jak z hlediska historie, tak každodenního života v současnosti. Autorka se vedle analýzy výroby a proměn motivů a textů na *kangách* zaměřila také na vysvětlení funkcí této tkaniny v současné svahilské společnosti. Zvláštní pozornost přitom věnovala fenoménu komunikační *kangy*, kterou využívají společensky marginalizované svahilské ženy ke komunikaci se svým okolím a k vyjádření jejich emocí, názorů a postojů v situacích sociálního napětí a nerovnosti. Cíl práce, tak jak si ho stanovila sama autorka, byl dle mého názoru naplněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Práce je rozdělena celkem do čtyř kapitol. První kapitola je věnována historii a původu svahilské kultury, formování multietnické společnosti Svahilců a rozvoji textilního průmyslu na svahilském pobřeží. Autorka zasazuje vznik, šíření a význam *kangy* do historických procesů probíhajících na svahilském pobřeží. Na historický úvod navazuje kapitola o výrobním procesu *kangy* a uměleckých podobách této tkaniny včetně rozboru faktorů, které se podílí na proměnách textů a motivů na *kangách* obsažených.

Následuje hlavní část práce zabývající se významem *kangy* v současné svahilské (tanzanské) společnosti. Autorka nejprve osvětluje původní význam *kangy* jako integračního prostředku žen s nižším sociálním postavením, či otrokyň do muslimské svahilské komunity. *Kanga* skrze níž ženy demonstrovaly svou etnickou příslušnost ke komunitě, svobodný status městské ženy a také ekonomické postavení (podle počtu vlastněných tkanin) získala v průběhu let další významy jako např. vyjádření statusu dospělé ženy, matky, manželky, vdovy apod. Nejpropracovanější a vědecky nejpřínosnější kapitolou, která zároveň představuje hlavní část celé práce, je analýza *kangy* jako strategického komunikačního nástroje žen. Autorka zde na základě jednotlivých příkladů z terénu argumentuje, že ženy prostřednictvím nošení a darování určitého typu *kangy* mají možnost vyjádřit svému okolí (jak v oblasti veřejné tak soukromé sféry) své politické, náboženské, rodinné názory a postoje, kritizovat stávající sociální uspořádání, dát průchod svým emocím, jež jsou jim v přísně hierarchizované patriarchální muslimské společnosti přísně zapovězeny. Autorka prezentuje *kangu* jako skrytou zbraň žen v boji proti zavedenému sociálnímu řádu, v němž mají ženy vůči mužům nerovné postavení, a prostředek k uvolnění sociálního napětí a harmonizaci mezilidských vztahů.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Kvalita jazykového projevu autorky je na vysoké úrovni, text je plynulý a velmi čtivý. Kapitoly na sebe logicky navazují a citace i odkazy jsou v textu řádně označeny. Práce je vhodně doplněna o obrazové přílohy ilustrující výrobní proces tkaniny a také ukázkou motivů.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Celkový dojem z bakalářské práce Terezy Hlobilové je silně pozitivní. Autorka si zvolila téma velmi originální a neotřelé, které nebylo v českém prostředí doposud zpracováno. Také na poli zahraniční afrikanistiky jde o téma spíše marginální. O to víc hodnotné jsou její četné poznatky z terénního výzkumu realizovaného v Tanzánii v roce 2011, které autorka dokázala ve své práci plodně zhodnotit. Hlavní přínos práce spatřuji především v rozpracování kapitoly 5. 3. o významu komunikační *kangy* pro současné svahilské ženy, kde Tereza Hlobilová prokázala schopnost propojit své teoretické i praktické znalosti ze studia antropologie.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

- 1) Jaké faktory ovlivňují proměnu motivů na *kangách*?
- 2) Jak souvisí text a motivy na *kangách*, uveďte příklad.
- 3) Co je to komunikační *kanga* a jaký má význam pro svahilské ženy?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

výborně

Datum: 22.5.2012

Podpis:

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra historických věd

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): **Tereza Hlobilová**

Název práce: **Kanga. Význam textilie ve svahilské společnosti**

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě):

PhDr. Jan Záhořík, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce je vysvětlit, jaký význam měla tkanina kanga na svahilskou společnost v historii, jaký má dnes a k čemu ji její členové používají (str. 1). Cíl práce byl splněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Práce se zabývá velice zajímavým a nevšedním tématem (nota bene v českém prostředí), kterým je úloha a smysl kangy ve svahilské společnosti ve východní Africe. Vzhledem k absenci relevantním zdrojů je zjevné, že bez terénní zkušenosti by nebylo možné téma nějak obstojně zrealizovat. Autorka absolvovala několikátýdenní terénní výzkum v Tanzanii, kde se zabývala právě výše zmíněnými aspekty, týkající se tkaniny kanga, takže značná část práce má charakter původní práce, nikoli jen syntézy či kompilace. Závěrem je přiložena bohatá obrazová příloha z daného zkoumaného prostředí.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Předložená BP je velice kvalitní nejen pro stránce obsahové, ale též formální, to se týká jak jazykového projevu, tak členění práce do kapitol, podkapitol, kvality primárních dat, atd. Seznam literatury není sice nikterak zázračně úchvatný, ale vzhledem k tématu to ani nešlo očekávat, nicméně odkazy na literaturu jsou přehledné a jasné, o přílohách již byla řeč.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Z málokteré práce mívá oponent tak dobrý pocit, jako právě z této. Nejen, že je autorka evidentně schopna samostatného výzkumu (ještě ke všemu v Tanzanii), ale zároveň zvládá na jazykově i obsahově velmi slušné úrovni zpracovat takto veskrze marginální (to nutně neznamená nepodstatné) téma do velice kompaktního a srozumitelného celku, což se

bohužel o drtivé většině studentů bakalářských oborů říct nedá. Z výše zmíněného se nemá cenu věnovat několika drobnostem, které by si zasluhovaly eventuelní dotažení. Pokud by autorka neobdržela za práci známku „výborně“, tak už doopravdy nevím, kde udělal systém chybu.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

Výborně

Datum: 9.5.2012

Podpis:

Pozn.: Při nedostatku místa použijte příložený list.

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie

Průběh obhajoby bakalářské práce:

Název práce: Kanga. Význam textilie ve svahilské společnosti

Vedoucí práce: Mgr. Mildnerová Kateřina, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Jan Fařhář, Ph.D.

Průběh obhajoby:

Komise představila posudky na předloženou bakalářskou práci.

Studentka zodpověděla otázky vyplývající z posudku vedoucí práce
Studentka předvedla prakticky jakým způsobem pro pomoci
kangy sdělovávají různé významy. ~~pro~~ k tomu si přinesla
ukázkou kangu.

Práce byla obhájena

Členové zkušební komise:

Prof. RNDr. Ivo Budil, Ph.D., DSc.

PhDr. František Bahenský

PhDr. Jaromír Murgaš, CSc.

Mgr. Michal Tošner, Ph.D.

PhDr. Marta Ulrychová, Ph.D.

Klasifikace: *Výborně*

Datum obhajoby: 30. května 2012

.....
podpis zkoušejícího